

O važnosti projekta “Škola sećanja – prikupljanje znanja o genocidu nad Romima i kako se boriti protiv anticiganizma”

Tek poslednjih godina vlada Srbije je prepoznala važnost podizanja svesti o stradanjima Jevreja u logorima tokom nacističke okupacije, te je 2012. godine podržala prvu izložbu o Holokaustu u Srbiji 1941 - 1944. Ipak, istorija stradanja Roma u Srbiji tokom Drugog svetskog rata još uvek nije dovoljno istražena i poznata. Nedostatak kulturnih događaja koji bi podsećali na ove zločine, i njihovo potpuno zanemarivanje u obrazovnom gradivu, pa čak i istoriji uopšte, doveli su do toga da sećanje na genocid prema Romima u javnosti gotovo da nepostoji.

Jedino sistematično naučno istraživanje o žrtvama i izvršiteljima genocida, a u kome se spominju i Romi i koje je objavljeno u Srbiji u poslednje tri dekade, je istraživanje o genocidu izvršenom nad Srbima i Romima u logoru Jasenovac u Hrvatskoj, što je izvedeno iz političkih razloga. Ovo dovodi do situacije da danas, čak i ako postoji volja da se prenose informacije i edukuje o stradanju Roma, nema dovoljno materijala koji bi tome koristio.

Ipak, neki od razloga zašto nemamo podatke o stradanjima Roma i zločinima izvršenim nad njima, leže i u činjenici da je u Srbiji prisutan veliki broj predrasuda prema Romima, ali i rasističkog neprijateljstva.

Naše aktivnosti imaju za cilj da povećaju svest o važnosti otkrivanja istorijskih činjenica, kao i važnosti ukazivanja na kontinuitet stradanja Roma kao pojave koje vrlo lako može da dovede do ponovnog genocida. Romska zajednica je i dalje, pola veka nakon završetka Drugog svetskog rata, na udaru anticiganizma, delegitimizacije, kršenja osnovnih ljudskih prava i sistemske diskriminacije u velikom delu Evrope.

Iz ovih razloga, dvogodišnji projekat “Škola sećanja”, želi da prikupi znanje o izvršenom genocidu nad Romima u prošlosti, njegovim uzrocima i mehanizmima, ali i o tome kako prepoznati i sprečiti anticiganizam, kao i aktuelnu sistemsku diskriminaciju prema Romima danas.

Projekat „Škola sećanja“ partnerski pokreću tri organizacije civilnog društva: Ženski prostor (Niš), Forum za primenjenu istoriju (Beograd) i Roma Centar (Goettingen – Berlin), uz solidarnu podršku Fondacije Roza Luksemburg (Rosa Luxemburg Stiftung) i Međunarodne alijanse posvećene sećanju na holokaust (International Holocaust Remembrance Alliance - IHRA).